

Kultura rozkwita

Kiedy w drugiej połowie lat 90. XX wieku przeprowadziłem się z rodziną z centrum Krakowa na peryferie, stając się mieszkańcem Woli Duchackiej-Wschód, pomyślałem o ożywieniu życia kulturalnego w Dzielnicy XI. Wówczas okolica jawiła mi się jako całkowita pustynia kulturalna w porównaniu z okolicami Rynku Głównego. Zamarzyłem o cyklu spotkań artystycznych i zapraszaniu do naszej dzielnicy ciekawych, znanych twórców sztuki. Wówczas skończyło się na jednym wieczorze poetyckim – moim własnym, w parafialnej Auli Jana Pawła II na os. Piaski Nowe i zorganizowaniu wieczoru artystycznego pt. „Poeci – Papieżowi” (z udziałem znanych twórców, m.in. Leszka Długosza, Jana Adamskiego, Leszka Elektorowicza, Bogusława Żurakowskiego). To drugie spotkanie odbyło się... „na wyjeździe”, w Jamie Michalika. Peryferyjna publiczność z Woli Duchackiej i Piasków Nowych pojechała wtedy do centrum artystycznego Krakowa. Teraz sytuacja uległa odwróceniu, bo uznani artyści z centrum przyjeżdżają do nas, na peryferia.

Gdy zejdą się dwaj twórcy

Jak to się stało? Otóż, kiedy proboszczem parafii Matki Bożej Różańcowej zostałem w lipcu 2010 r. ks. Ireneusz Okarmus, poeta, dziennikarz „Gościa Niedzielnego”, zgłosiłem się natychmiast do niego z propozycją organizowania cyklicznych imprez kulturalnych w parafii. Ksiądz proboszcz, jako człowiek światły, doceniający rolę kultury, miał także swoje własne, dotąd niezrealizowane, pomysły na protoewangelizację przez kulturę. Połączyliśmy nasze marzenia i udało się, w myśl zasady: „gdzie zejdą się dwaj twórcy, tam i następnych przyciągną”.

W lutym br. ruszył Podziemny Salon Artystyczno-Literacko-Muzyczny. Odbyło się już kilkanaście ciekawych spotkań. Ich idea zgodna jest z filozofią, że to twórcy trafiają „pod strzechy”, tzn. że przyjeżdżają do nas z centrum, na peryferia, aby tu na miejscu, społecznie, bez honorarium, dla dobra publicznego, dzielić się swoją sztuką z mieszkańcami naszej dzielnicy.

Jak dotychczas gościliśmy honorowo (za co ode mnie serdeczne „Bóg zapłać”) następujących, znanych twórców: Józefa Barana, Jerzego Piątkowskiego, prof. dra hab. Wojciecha Kudybę, Leszka Elektorowicza (dwukrotnie: raz z poezją,

drugi raz z prozą), prof. dr hab. Zofię Zarębiankę, o. dra Kazimierza Wójtowicza, CR (zmarłych wstańca, nie mylić z jego imiennikiem - o. mgrm Kazimierzem Wójtowiczem, sercaninem, także poetą), prof. dra hab. Bogusława Żurakowskiego, Zofię Daszkiewicz, prof. Wincentego Kućmę, ks. Wacława Buryłę z Diecezji Wrocławskiej, Jerzego Struka i zespół poezji śpiewanej „ARETE” z Poznania, reżysera i historyka Dariusza Walusiaka związanego z TVP Kraków.

Więcej informacji o tych spotkaniach oraz filmy lub fotografie z imprez, można znaleźć na stale rozwijanej parafialnej stronie internetowej <http://www.parafiapiaskinowe.pl> w zakładce PSALM. Zaproszenia na nadchodzące wydarzenia zamieszczane są na bieżąco na stronie głównej parafii. Profesjonalne reportaże filmowe i zdjęciowe, robione całkowicie społecznie, autorstwa Andrzeja Szełęgi (z „Czystej Kultury”) pojawiają się w Internecie z pewnym opóźnieniem.

Wspomnianą stronę internetową parafii stworzył i administruje nią całkowicie społecznie informatyk dr Zbigniew Handzel z UJ, mieszkaniec os. Piaski Nowe.

Z innych imprez „pozapsalmowych”, jakie odbyły się w parafii w bieżącym roku, warto wymienić niezapomniane premiery spektakli Diakonii Teatralnej Oazy Cedron – dramat „Dzień Gniewu” Romana Brandstättera w Niedzielę Palmową, komedię „Klub kawalerów” Michała Bałuckiego zagrana na Dzień Matki i świetny, komediowy włoski musical z 1981 r. o św. Franciszku z Asyżu pt. „Przyjdźcie tutaj wszyscy” z librettem Mario Castelacciego, Piero Castelacciego i Piero Palumbo oraz piosenkami z muzyką Michele Paulicellego, w polskim tłumaczeniu o.

Ryszarda Wróbla i Edwarda Augustyna. Nasza lokalna prapremiera tego spektaklu odbyła się w Dzień Papieski. Przedstawienie było wspaniałe, zagrane profesjonalnie, publiczność długo biła

aktorom brawa na stojąco, owacjom nie było końca.

Diakonia teatralna

Diakonię Teatralną Oazy Cedron założył prawie 10 lat temu ks. Robert Chrzęszcz. Zespół tworzy grupa osób z parafii MB Różańcowej, absolwenci szkół wyższych lub średnich, a nawet uczniowie. W gruncie rzeczy, to bardzo dobry, młody teatr studencki. Perfekcyjnie przygotowane spektakle powstają w dwa, trzy tygodnie, niejako „na pniu”, dzięki utalentowanym aktorom obdarzonym doskonałą pamięcią, umiejącym genialnie wczuć się w odgrywane role charakterystycznych postaci. Zespół aktorski tworzą obecnie m.in.: Elżbieta Banach, Izabela Czyżyńska, Małgorzata Czyżyńska, Michał Drobnik, Justyna Galica, Natalia Górecka, Kinga Grodzka, Olgierd Grodzki, Katarzyna Grzywina, Paweł Grzywina, Ewa Korbut, Klaudia Kostucha, Adela Malak, Barbara Miczyńska, Jacek Misina, Łukasz Wachciński, Rafał Wachciński.

Spektakle reżyserują wybitnie utalentowane Małgorzata Bucka i Barbara Miczyńska. Kostiumy wykonują społecznie Maria Michalczewska i liczni przyjaciele teatru. Niedawno habitów użyczyli aktorom o. Bernardyni z Kalwarii Zebrzydowskiej. Dekoracje projektuje pro publico bono Ewelina Szczęsna. Obsługę techniczną spektakli zapewniają społecznie akustycy i inspicjenci, m.in. Tomasz Kuszewski i Dariusz Waśniowski.

Obecnie opiekunem oazowej grupy teatralnej jest ks. Mirosław Cichoń (oddany duszopasterz młodzieży, teolog, a z zawodu inżynier telekomunikacji, żadne urzędnictwa techniczne nie mają dla niego tajemnic). Ks. proboszcz Ireneusz Okarmus także wspiera teatr, m.in. dbając o jego wyposażenie.

Moim zdaniem, Diakonia Teatralna zasługuje, jak najbardziej na wyróżnienie „Twórca Dziel-

21 X br. - Leszek Elektorowicz (po prawej) i dr Marek Mariusz Tytko

nicy XI" za rok 2012, co niniejszym publicznie zgłaszam do rozpatrzenia Kapitulie Nagrody w Dziedzinnie Kultury Dzielnicy XI.

Muzyka na chwałę Pana

Czerwcowy koncert zespołu „Gospel Voice” wpisuje się w życie muzyczne naszej dzielnicy, które na co dzień tworzy m.in. chór „Kanon” (nagrodzony już przez Radę Dzielnicy XI za swą działalność kulturalną) prowadzony przez wybitnego chórmistrza, pianistę i organistę Dariusza Sadzikowskiego. Można go często słuchać na mszach świętych oraz podczas specjalnych imprez, np. wieczorów kolędowych.

Chór działa przy parafii MB Różańcowej i obchodzi w tym roku 15-lecie istnienia. Z tej okazji 18 listopada odbył się koncert jubileuszowy. W programie występu znalazły się pieśni religijne kompozytorów polskich i obcych.

Jesienne wydarzenia

Jesienne imprezy w PSALM-ie stały się ważnymi wydarzeniami kulturalnymi w naszej dzielnicy. Ks. Wacław Buryła z Krośnic k. Milicza na Dolnym Śląsku przyjechał specjalnie do nas, aby miłośnicy poezji mogli się ukontentować jego znakomitą twórczością. Ks. Buryła jest współczesnym „ks. Janem Twardowskim”. Podczas swojej wizyty głosił „poetyckie” kazania na wszystkich niedzielnych mszach świętych w kościele MB Różańcowej (do odsłuchania w formacie mp3 na stronie parafialnej). Jego wieczór autorski, na który przybyło ponad siedemdziesiąt osób, był prawdziwą ucztą duchową. Część osób słuchała wierszy i rozmowy o poezji, wierze i patriotyzmie, siedząc na dostawkach w przedsiönku sali. Ks. Wacław jest twórcą nie tylko świetnych wierszy religijnych, ale i... wybitnych erotyków. Pytanie, skąd czerpie natchnienie do nich pozostawmy na boku. Więcej na jego stronie <http://wacburyla.plio.pl>

Poezje Jerzego Struka były nie tylko czytane, ale także śpiewane (słynny „Raj” – od kilku miesięcy numer jeden na listach przebojów Radia „Dobra Nowina” w Tarnowie) przez ich autora na kilku mszach św. w ostatnią niedzielę września z towarzyszeniem wspaniałej muzyki zespołu „Arete”. Z kolei na wieczornym koncercie zaprezentowano repertuar z dwóch płyt tej poznańskiej grupy („Pierwszy promień”, „Wędrujemy”).

Na koncert przyszło prawie dwieście osób, niektórzy miłośnicy muzyki i poezji przyjecha-

14 X br. - musical „Przyjdźcie tutaj wszyscy” w wykonaniu Diakonii Teatralnej Oazy Cedron

li do nas specjalnie aż... z Gliwic czy Tarnowa. Muzyki Arete można posłuchać na You Tube (wpisując „Arete”), a wiersze znaleźć na stronie Jerzego Struka <http://www.jerzysruk.pl> Duży artykuł o artystycznych dokonaniach „Arete”, wraz z linkami do poszczególnych utworów, znajduje się na stronie parafialnej www.para-fiapiaskionowe.pl w odnośniku PSALM.

Leszek Elektorowicz, nestor polskiej poezji metafizycznej, ale i prozy, zaprezentował w październiku fragmenty czterech swoich książek prozatorskich: powieści „W lochu Ferry” (o uwięzieniu artysty w podziemiach przez księcia d’Este), tomu „Rejterada” (młodzieńcze opowiadanie pt. „Papierosy” o aresztowaniu ojca i matki autora przez Gestapo w czasie II wojny światowej, gdy Leszek Elektorowicz działał w AK), książki pt. „Mieć szczęście” (opowiadanie o ks. Franciszku Blachnickim), esejów ze zbioru „Z Londynu do Teksasu i dalej” (o amerykańskiej podróży autora w latach 60. XX w.).

Zwykle wieczory autorskie okraszane są specjalnie przygotowaną na tę okoliczność muzyką poważną w wykonaniu skrzypaczki Marii Zborowskiej lub pianisty Dariusza Sadzikowskiego. Tym razem jednak, na nieoczekiwaną prośbę Leszka Elektorowicza czytającego esej o kulturze amerykańskiej, Dariusz Sadzikowski, zaskoczony nagłym życzeniem autora, zagrał wspaniale improwizację jazzową.

W Święto Odzyskania Niepodległości historyk i znany reżyser filmowy Dariusz Walusiak zaprezentował swój rewelacyjny film dokumentalny pt. „Redemptoryści polscy w okowach dwóch totalitaryzmów”, po czym odbyła się

interesująca rozmowa z autorem, twórcą około 50 filmów dokumentalnych, znanym z anteny TV Kraków oraz autorem słynnej książki pt. „Wdowy smoleńskie”. Ci, którzy nie dotarli na projekcję wspomnianego filmu mogą go obejrzeć po wejściu na You Tube i wpisaniu frazy „Redemptoryści polscy w okowach”.

Wszystkie spotkania poetyckie prowadzę osobiście, starając się pokazać osobowość twórcy, jego świat, poprzez pytania o drogę wiary, o polskość, o dorastanie do kultury polskiej. Pytam też, jak, według gościa, należy kochać Polskę, jacy twórcy byli dlań ważni w lekturze i życiu (pytanie o mistrzów), jak powstają utwory (pytania o proces twórczy), o powinności artysty (co artysta powinien, a czego nie powinien czynić), o twórczość własną. Odpowiedzi są zawsze indywidualne, niepowtarzalne, ukazują bogactwo wnętrza, głęboki namysł nad światem, nad życiem, nad wiarą i sztuką. Publiczność zadaje pytania, często zaskakując trafnością i oryginalnością podejścia.

W grudniu zapraszamy na niedzielne spotkania tradycyjnie o godz. 19.00. Pierwsze – z książką eseistyczną dr Teresy Kaczorowskiej pt. „Dwunastu na trzynastego” o emigrantach okresu stanu wojennego (9 grudnia 2012 r.). Drugie – z poezją Miry Kuś, poetki z Kurdwanowa (16 grudnia 2012 r.).

Zapraszamy także w 2013 r., m.in. 17 lutego będziemy gościli poetę Krzysztofa Kołtuna.

Marek Mariusz Tytko
marek.mariusz.tytko@uj.edu.pl
Zdjęcia Andrzej Szełęga